

MAZÁN TŰL

ELFIZETÉSI ÁRA
Hónapontaiban előre:
Egy évre ..... 18 Ft.
Három hónapra ..... 12 Ft.
Egy hónapra ..... 6 Ft.
Egy évre előre ..... 18 Ft.
Egy évre előre ..... 18 Ft.
Egy évre előre ..... 18 Ft.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hóforduló
napjának utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vételére
és a kéziratok megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetőknek és hirdetőknak a kiadó
hivatalában intézkendő.

III. évfolyam 270. szám. Nagyvárad Szombat, 1917 november 24.

Az olaszok elleni hadműveleteink harmadik fejezetének szintere.

Míg támadásunk első két fejezete javarészből az Alpessék vad hegyi vidékén játszódott le, addig a most meginduló hadműveleteknek a szintere legnagyobb részben a síkságon és csak kis részben fog hegyes vidéken lejátszódni.

A Piave és Ecs közötti terület, melyet délkelet felé a tenger, északról pedig a Lessini Alpessék, valamint a Sette Comuni határolnak, kerekén mintegy 7000 négyzetkilométerre becsülhetjük, vagyis a legközelebbi hadműveleteink egy csaknem olyan kiterjedésű földön fognak lezajlani, mint Bihar megyének háromnegyed része. A terület alakja egy szabálytalan trapez, melynek a Piave felőli oldala 70 Km., az Ecs felőli 160 Km., a hegyek felé néző része a Piave könyök és a Garda tó északi csücske között 90 Km. hosszú, míg a tenger felőli oldalán az Ecs és Piave torkolat között, légvonalban 60 kilométer a távolság.

A Piave és Ecs között nagyobb akadály nincsen a Sile, a Brenta, az Astico, a Bachiglione folyók már mind sokkal kisebb akadályok, mint pl. a Piave, noha a Brentának is a Piavéhoz hasonlóan torrens jellege van.

Az őszi esőzés azonban már a vége felé közelodik és minthogy ez megszűnik, a folyóknak jelenlegi óriási víztömege épp oly gyorsan fog eltűnni, mint amilyen gyorsan jött. Nem szabad azonban elfelejtenünk azt, amit a Velencei síkság ismertetésénél már mondottunk a csatornákról.

Különösen az Ecs és Brenta között igen sűrű ezeknek a vizeknek és mesterséges csatornáknak a hálózata. Minden négyzetkilométer területre 8-10 ezer méter hosszú csatornahálózat esik. A több betes

esőzés ezeket a vízi vonalakat mind nagyon megdagasztotta, a talajt nagyon feláztatta, úgy hogy a te repen való mozgás most igen nehéz.

En a terület vasútban különösen bővelkedik. Treviso Castelfranco, Cittadella, Vicenza, Pádua, Mestre városok mind nagy vasúti csomópontok, melyekből 5-6 vasútvonal fut össze. Ezek mind megannyi értékes részlet céljai behozhatandó hadműveleteinknek.

Fontos és említésre méltó terület a la gunának körülbelül 20 kilométer széles mezején, mely az Ecs és Piave torkolat között terül el.

Az előbb említett folyók mind ebbe a la gunás övbe torkolnak és valamennyien szilárdulva vannak, úgy hogy megvan a lehetőség arra, hogy a folyók torkolatvidékét vízzel elárasztani és így a la gunának övének akadály jellegét még inkább fokozni lehet.

A Sette Comuni főnek jellegét már a múltkoriban ismertettük, most egész röviden a Lessini Alpessék jellegére akarunk rámutatni annyival inkább, mivel az általános helyzetből kifolyólag ezen a vidéken még fontos és kemény küzdelmek várhatók. A Lessini Alpessék Veronától északra terülnek el az Ecs folyó könyökében és át nyúlnak Délre is a Ala könyvéig. Hegytömegeik mintegy 40 kilométer hosszú és 40 kilométer széles területet borítanak be, számos párhuzamos mély és véd azatadek állnak össze hosszant észak déli irányban húzó hegyhátra van esőözve. Ezen hegyhátak magassága délről észak felé megcsökken és a tiroli határ közelében érik el tetőpontjukat 1600-1800 méter magasságban. Észak felé irányban a északi irányban igen jó utak vezetnek le Tirolból Verona felé, azonban keletnyugati irányban igen nehéz a közlekedés. Általában véve a Lessini Alpessék egész területe igen nehéz terep.

A Lessini Alpessék ezen párhuzamos gerincére vannak kötve Verona és Veronától

északi erődítvényei, melyekről a Berzonale feletti eseményeket folyamatosan követlünk hírlalunk.

Az olaszok két lehetséges védőállását az Ala-Vicenza és Pádusi vonalat, valamint az Ecs védelmi értékét már külön cikkben méltattuk.

A helyzet méltatása.

Már tízenhat nap óta állunk az első Piave mögött és már csaknem 3 hét óta folyrak a véres küzdelmek a Sette Comuni fennsíkán valamint a Brenta és Piave között. Örököseink úgy kezd kiakadulni, mintha az olaszok az egész jelenlegi vonal mentén, a legközelebbi harcokban akarnának bocsátkozni. Ezzel valójában a Piave nyugati partján álló nagyobb elleneségek erős, valamint az Arsieró és a Piave könyök közötti rendkívül heves és súlyos harcok ugyancsak a Piave torkolatvidékének az elárasztása is. A Piave mentén már napok óta erős tüzérségi harcok vannak és mint a hírvetésekre jelentések mondják, az olaszok tervszerűen lövik a Piave menti falvakat.

A Brenta és a Piave között ha lassan is, de lépésről lépésre tért nyernek a síkság felé.

A tegnap jelentett 1808 m. magas Monte Spinnoccia elfoglalása azért bír fontossággal, mert ezzel egy pompás domináló tüzérségi állást nyertünk a csak 870 m. magas Monte Tombával szemben, melyen az olaszok oly későbbre szorítottan védekeznek támadásokkal szemben. Az a hegygerinc, amelyen a Monte Tomba fekszik, a Piavától kezdve nyugati felé folyton magasodik. A Monte Tombától 3 kilométernyire nyugatra van már 1217 m. magas Monte Pallone csúcs, ettől 5 km-re tovább nyugatra pedig a Monte Grappának 1770 m. magas sziklagérintése. Az általunk elfoglalt Monte Spinnoccia éppen a középső csúccsal a Monte Pallonéval van szembe, azó 3 és fél kilométerre északra. A Monte Spinnoccia tehát a Monte Tombától 433, a Monte Pallonét pedig még mindig 86 méterrel uralja.

A Tomba gerinc elfoglalásához tehát további kedvező támpontot szerezünk magunknak. Egészén meglepően áll a helyzet a Sette Comuni fennsíkán, honnét már meglehetősen régen képlünk hírt előhaladásunkról. Itt még mindég 10-12 Km. távol

szára állnak a eltségtől. Ugy látszik, hogy az olaszok itt csakugyan tekintélyes erőket vetettek latba, úgy, mint azt már 2 héttel ezelőtt gyanítottuk és vártuk is.

Most is csak ezt mondhatjuk a mire már régen rámutattunk, hogy a Salto Comunal főcsikján még hosszas és véres harcokra kell elkészülni lennünk. Ez az a terület, melyen még egy ellenséges ellenoffenzíva is várható.

A terület úgy reánk, mint az olaszokra nézve igen nagy fontossággal bír, tehát egészen természetesen, hogy annak birtokáért mindkét fél a legnagyobb erőmegfeszítést fogja kifejtani. Amennyiben egy ilyen olasz ellentámadás csakugyan bekövetkezik, úgy megvan a lehetőség arra, hogy még egy darabig az Aló Piave frontot is tartani lehetne képezzek, noha a Monte Tomba—Monte Pallone gerincén való átöröztünk vészdelme állandóan, mint a Danubius kardja lebeg az olasz Piave sereg fölött. Végeredményben még mindig az a nézetünk, hogy a most folyamatban levő harcoknak az olasz szempontjából az időnyerés a céljuk, hogy föllásukat kellő módon berendezhessék és a selyvés védelemre fölkészülhessenek.

Részletéről a hosszu várakozásnak az okát részben abban kell keresnünk, hogy a Brenta és Piave közötti magaslatokon a törvényesítünk csak igen lassan történelmet, részben pedig abban is, hogy az erősebb magaradi Piave lepadására várakoztunk, hogy nyomdon az átkelést megkönnyítsük.

Kétségtelen dolog ugyan, hogy az átkelés elhalasztásának fő oka mégis csak az, hogy a Brenta és Piave közötti még nem adtunk lejutni a síkságra. Az bizonyos, hogy az olaszok ellentámadásuk tehát kétségtelenül meg volt az a pozitív eredmény, hogy előnyomulásukat késleltették és így nekünk időt szereztek arra, hogy fő védelmi vonalunkban elhelyezkedhessünk és azt lehetőleg selyvés védelemre berendezhessék.

A Monte Tombától délre Corada és Asolo között egy 200—470 m. magas isolát kis dombvidék terül el, ettől keletre pedig Monte Belluna és Suvogana között az Il Montello nak nevezett 200—300 m. magas sziklakerü hegység. Időig óráig még itt is tanúsíthatnak az olaszok elszállási, hogy az Aló Piavénál álló csapatok visszavonulásához szükséges időt megszerzhessék maguknak, de ezt is csak nagy áldozatok árán tudják elképzelni, mert akkor a visszavonulást fedezőknak ömagukat kell feláldozniuk.

A Brenta völgyében is szép előhaladást láttunk, amennyiben a Ciemontól mintegy 6 km-re délnyugatra fekvő S. Marínó környékét is elérték már. Itt még 12 km-re állnak a bassanói síkságtól.

Tervszerűen lassan, de teljes biztonsággal haladunk kiűzött olaszok felé. A pozitív eredmény nemcsak a matakozni fog és parancs vagy a foglyoknak nagy számában, vagy pedig abban, hogy a Piavén való átkelésünk, az olaszok gyors visszavonulása következtében, sőt a gyors és egyszerű megőrtéhatatl.

Meg aztán ne feledjük azt sem, hogy minél nagyobb olasz erőket véresnek el a Piavénál és a hegyi arcvonalon, annál kevesebb ellenséggel lesz dolgunk a fővédelmi vonalban.

Tisza interpellációja a fegyverszünetről.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 23.

A Ház ülését Szász Károly képviselő-házi elnök d. u. 4 órakor nyitotta meg.

Bakonyi Samu előadó bevezette a börtömmelési adójavaslatot és az osztrák-magyar bank hadinyereségadójáról szóló javaslatokat.

As előzők jelenté, hogy gróf Tisza Istvának az orosz fegyverszünet ügyében, Szuhányi Ferencnek a szatmárnémetyi burgenyarskvirálás ügyében sürgős interpellációra adott engedélyt. Polónyi Dező pedig napirand előtti felszólalásra kapott engedélyt.

Polónyi Dező kijelenté, hogy Tisza a háromszékmegegyi főispán ellen vádaskodott. Ő (Polónyi) meg van győződve a vádak alaptalanságáról.

Az előző kormányok sokkal nagyobb bünsi voltak mint a jelenlegi kormányok. Az sem igaz, hogy egy hitetlen leviselgetett embert ültettek bele az árvasszéki elnöki székbe, mert az illető egy tisza öves tisztviselő volt. Felemlíté, hogy egy esetben Jankovich Béla kultuszminiszter herceg Oroszmeiki joghallgató részére egy ad hoc bizottság által vizsgálat nélkül kiállította a vizsgálati bizonyítványt.

Béla Henrik: (közboszólóvalamint.)

Kovácsy Kálmán: (Béla Henrikhez) Mi van a gróf Andrássy Gyula 26.000 koronájával, amivel megválasztották? (A közboszólásra nagy kavarodás keletkezék a Ház minden oldalán.)

Béla Henrik személyes kérdésben felszólalva kijelenté, hogy pártállását egészen hagyta el. Semmit sem tud a 26000 koronáról.

Kovácsy Kálmán elmondja, hogy ő vezette a Béla Henrik választását és tudja, hogy Andrássy Gyula 26000 koronát adott a Béla Henrik megválasztására.

Ezután átérték a napirendre és harmadik olvasásba elfogadják a cukoradóról szóló törvényt.

Tisza interpellációja.

Ezután gróf Tisza István terjesztette elő interpellációját. Kérdés intéz a kormányhoz a tegnap lemerült azon hírrel szemben, hogy a bolsevik kormány a főparancsnokokat mealtotta, hogy kezdjék meg a tárgyalásokat a szemben álló seregek parancsnokaival. Ezt kérde a kormánytól: történet-e valami intézkedés? És ha nem érkezett volna hozzánk ajánlat a fegyverszünetre nézve, azon esetben a monarchia milyen megítélésben fogja ezt az ajánlatot részesíteni? Hejlandó-e a kormány a Házat erről tájékoztatni?

Wekerle miniszterelnök: A fegyverszünetre vonatkozólag semmi sem érkezett. Nem lehet tudni, ki az ur Oroszországban. Meg kell várni a helyzet tisztázását. De előre megállapítja, hogy minden lépést elősegít, mely a békéses vezet s mely az állam érdekébe nem ütközik és nincs feltétlenül köteve.

Ezután Szuhányi Ferenc terjeszté elő interpellációját a szatmárnémetyi burgenyarskvirálás ügyében.

Szurmay honvédelmi miniszter megnyugtató kijelentést tett az ügyben.

Megállapították, hogy a Ház a jövő pénteken tart ülést a ezzel az ülés 5 órakor véget ért.

A német példa.

A jelenkor legnagyobb háborújában ki-magaslik a német katonai erény. Bárholly vitézséggel harcolnak a németek oldalán szövetségeseink, harcolunk mi is és szemben velünk ellenségeink, elvitézhatatlan a német stratégia felsőbbbbsége. Ezt a legfontosabb franczia és angol kövvelémény is kénytelen elismerni, nagyon érthető tehát az a törekvés, mely a „porosz militárismus” akarja mindenáron megőrtni.

A németek katonai fölényéhez mellé a gazdasági erejük is. Példa erre valamennyi hadikölcsönük. Így a legutóbbi hetedik hadikölcsön jegyzése meghaladja a tízenkét millárdot a ezzel az addigi hat német hadikölcsön összesen 72 millárd márkat eredményezett. Ezzel szemben a német birodalom háborus költségei ezekben 75 millárd márkatra rúgnak. Minthogy a háborus kiadások egy részét hitelpolitikai okokból függőben kell tartani, a hetedik hadikölcsön ismét jó időre elegendő pénzhez jutja ta Németországot.

A német birodalom lakossága közel 65 millió, vagyis minden lakosra csaknem 1160 márkaté jegyzés esik. Ez számok még többet jelentenek, ha összehasonlítjuk azokat, az entente államainak hadikölcsön eredményeivel. Anglia három hadikölcsönben 37 és fél millárd, Franciaország 17 és fél millárd márkatát hozott össze, az előbbi háborus kiadásainak egyharmadát, az utóbbi egynegyed részét. Közudomásu, hogy legutóbb Anglia és Franciaország csak amerikai segítséggel volt képes háborus kiadásait előtéríteni, a német birodalom pedig — leestmitva a csekély külföldi jegyzést — a maga erejéből viselte háborus költségeit.

Ha a német példa legyen tehát szemünk előtt a most folyó hetedik hadikölcsön jegyzésben. A magyar állam gazdasági ereje bel és külföldön egyaránt elismert ahhoz, hogy bizalmunkat ne vonjuk meg attól. Az állampapírok árfolyama a háboru negyedik évében is szilárd maradt.

A mikor a legutóbbi tözsdei forgalomban egymás után árszással cseréltek gondát a papírok, a route volt az egyedüli, mely régi árfolyamával legjobban tartotta magát. Sőt a magyar államésimében rejlt nagy erő még Párlaban is magotte gazdasági hatását, a mennyiben nem régen olvashattuk, hogy egy franczia bank hirdetésre utján kezdte a magyar rentét, a melyre nagy lombardot ígért.

Nincs tehát semmi ok a bizalmatlanságra és kishitűségre, pénzünknek előnyös elhelyezése mindenképpen biztosítva van. Csak kövessük a kitűnő német példát és akkor ezt a háboru szövetségeseinkkel együtt feltétlenül megnyerjük.

A Népszövetségi Hitelszövetkezetről akár közpénzzel, akár heti részletfizetésre lehet hadikölcsönt jegyezni.

Több ezer olasz fogoly.

Olasz harctér. *Budapest, november 23.* (Hivatalos.) Az alsó Piavenál a helyzet változatlan maradt. A Piave és a Brenta közt a harcok kedvező lefolyásuk. A Hét község fensikjén csapataink sikeres előtörései az ellenség részéről a legnagyobb hevességgel végrehajtott számos ellentámadást váltottak ki, amelyeket részben tüzelésünkkel, részben közelharcban elhárítottunk. Az olaszok több ezer fogolyt veszítettek.

A keleti harctérről nincs jelenteni való. *A vezérkar főnöke.*

Olasz harctér. *Berlin, november 23.* A nagyfőhadiszállás jelenti: A hegységben a Brenta és a Piave közötti ránk nézve kedvező lefolyású harcok, az alsó Piave mentén nincs ujság.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Parasztpárti kormány Oroszországban.

Budapest, november 23. (Saját tudósítónktól.) *Stockholmból jelentik:* A munkás- és katonaiak kongresszusa elhatározta, hogy az alkotmányos gyűlés összehívásáig parasztpárti kormányt alakít. A kormány elnöke lett Lenin, külügyminiszter Trockij. A miniszteri lista még nem végleges.

Az orosz kormány kiáltványa a fegyverszünetről.

Budapest, november 23. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból táviratozzák: A Havas ügynökség jelenti Párisból: A maximalista kormány Carskoje Selből következő kiáltványt bocsátotta ki:

Egész Oroszország katonái és munkástanácsainak gyűlése kötelességének tartja az összes hadviselőknél és kormányaiknál a tárgyalások rögtön megkezdése céljából, amelyek a demokratikus alapú béke megkötésére irányulnak, a fegyverszünetet felajánlani.

A külügyek népbiztosa az összes front meghatalmazottaknak megfelelő értesítést küldött, mely így szól:

— Megbizuk Önt a katonai és munkástanács kivánságának képviselőivel, továbbá azokkal a feladattal, hogy forduljon az illetékes katonai hatóságokhoz és ajánlja az ellentéteskedések rögtön megszűntetését a béketárgyalások megkezdése céljából. Amiben a sovjet a megbízást Önre ruházta, a következő utasítást adja:

1. A sovjetet a tárgyalások menetéről állandóan értesítse.
2. A népbiztosok előzetes beleegyezése nélkül fegyverszünetet ne írjon alá.

Ulanov (Lenin) Trojzky,
Brussilov, tükár.

Az orosz főparancsnok visszautasította a fegyverszünetet.

Budapest, november 23. (Saját tudósítónktól.) *Berlinből jelentik:* Egy felfogott szikratávirat szerint az orosz főparancsnok elutasította a maximalista kormányának a fegyverszünet kötésére szóló utasítását.

Az engedetlen főparancsnok.

Budapest, november 23. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Irodának jelenti Bécsből:

Lenin közölte a katonákkal és a tengerészekkel, hogy a népbiztosok tanácsa parancsot küldött november 20-án Duhovin orosz főparancsnokhoz, hogy tegyen javaslatot a hadviselésnek fegyverszünettel megszüntetésére. A főparancsnok november 21-én éjjel kapta meg a parancsot, s másnap éjjel semmit sem felelt, mire Lenin a népbiztosok tanácsának megbízásából felvilágosítást követelt, s mivel a főparancsnok kitérően válaszolt, megparancsolta, hogy haladéktalanul kezdje meg a tárgyalást. Mire a főparancsnok határozottan kijelentette, hogy nem teljesíti a parancsot. Erre Lenin értesítette a főparancsnokot, hogy Krielenkot nevezte ki főparancsnokká, s utasította, hogy azonnal adja át ennek a főparancsnokságot. Úgy látszik, hogy Duhovin vonakodik ezt megtenni.

Stefánia Szövetség ünnepségei.

A Protestáns Nőegylet estje.

A Protestáns Nőegylet és az Evangélikus Nőegylet vette kezébe a Stefánia Szövetség tegnapi délutánjának rendezését a templomban, hogy a két egyesület burgózkodása meg is teremtesse a sikert. A két egyesület vezetői helyei, először dr. Csiffra Kálmánéval, nagy számmal megjelentek a nőegylet tagjain kívül a fényes vendégsereg volt jelen úgy, hogy a nőegylet délutánja a Stefánia Szövetség legnagyobb sikereit hozta magával. A vendégsereg szórakoztatásáról kitűnő hangvidékeskaruk gondoskodott: Scharf Károly karmester gyönyörű balladákat választott ki a legkiválóbb operákból, amelyekkel a közönség nagy élvezettel hallgatott.

A Feministák mai délutánja.

Ma délután 5 órakor a Feminista egyesület kabereje illeszkedik a művészi délutánok változatlan és mindig kellemes sorába.

A Feminista-Egyesület művészdélutánja teljes műsora a következő:

1. Az ördög és a feminista. Irtó Sas Ede. Előadók: dr. Berkovits Ránóné és dr. Palle János.
2. Korcs Ferenc tréfás jelenete. Előadja Schwartz Ella.
3. Miklós Jutka és sikelomra irt trappanszatrái. Elmondja Dutka Akosné.
4. Szatirikus jelenet. Előadja H. Kőrösi Juci és Dutka Akosné.
5. Schönberger Emmi énekszáma. Zongorán kísérő Schönberger Duó.
6. Novella. Irtó és felolvasza Sa. Ullmann Ersei.
7. Dutka Akos két versét elmondja Dutka Akosné.

A Kath. Nővédő-egylet ünnepe.

Vasárnap délután 5 órakor a Stefánia-ünnepségek záróünnepét a Katholikus Nővédő-egylet rendezte a következő nagy érdeklődéssel járó érdekes műsorról:

1. A gyermekért. Koltmány. Irtó Sas Ede. Előadja Bihari Alon.
  2. Dr. Nemethy Gyula kanonok művészi előadása.
  3. Voják Péter, a berlini Operabán hangosított hangversenyt tart.
  4. Voják Péterné, a berlini Operabán énekesnője néhány gyönyörű n. társulat énekelt.
- Ez alkalommal a hátszereplő tisztelt a tizenhárom a Katholikus Nővédő-Egyesület és a Szociális Missziószervelet leányklubja tölti be.

Kedvesmunkások jegyek a Kath. Nőv. és Népszövetség tagjai részére a Népszövetségi Osztályban válthatók.

A műkiállítás sikere minden várakozásán felülre. A kiállított képek egész sora gazdát talált Nagyváradon.

A nagyváradai te. könyvt. javára újszabban a következő felhívásban tájékoztunk: Grósz Béla regyszáma 200, Hungária Cipőgyár 200 dr. László Lajos kr. itélő táblai elnök 20, Iancik S. Zoltán 20, Des. Echerolles Knapár Sándor 8, Sebőcs Albertné 6, Liebmann Mórné 10, Sebőcsfeld Lajosné 15, Havas Mórné 10, Lőrincz Mártonné 2, Erdemész Bernadné 2 koronát.

* A Nagyvárad-i Takarékpénztár értesíti a ügyfeleit, hogy a ha. odik magyar ha. odik esztendő kötvényeit az annak idején kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatta.

A hadiadókiivetés.

Harmadik folytatásban közöljük a hadi-jóvádelemadó és vagyonszerzési kiivetést, a betűvel jelöljük meg az adóköteles 1916 évi évi jövedelmét, a mellette a kiivetett adóösszeget, v. betűvel a vagyonszerzést, s mellette az adót.

Ozv. Erdős Emilné 88450 v. 86.	Kálmán Sándor 25000 j. 890	378700		
v. 410.	Ujvári József 19387 j. 650			
Dr. Rónai Mór 28785 j. 343	140204			
v. 80	Spitzer Béla 80000 j. 343	100000		
v. 48.	Ij. Kista Lázár 17000 j. 530	50000		
v. 40.	Schwarcz Mór 51190 j. 2120	322884		
v. 265	Adorján Emil 12756 j. 378	800500		
v. 3064	Képes Sándor 30214 j. 1180	287414		
v. 330.	Wiesner János 10341 j. 65	81606 v. 76.		
Dr. Steiner Ervin 15385 j. 490	58968			
v. 25	Dr. Gerő Sándor 20625 j. 554	102696		
v. 48.	Ozv. Darvasy Andrásné 70000 v. 56.	Weisslovics Lajos 62271 j. 2720	1950003	
v. 6720.	Lekatos József 302000 v. 490.	Fülöp Lajos 70000 v. 56.	Ozv. Darvasy Sándorné 50001 v. 30.	
Erdélyi Miklós 38391 j. 1520	233000			
v. 225.	Fehér Gyula 45848 j. 1868	218092		
v. 158.	Obrincsek István 15967 j. 158	89120		
v. 28.	Hrapovszky Károly 72667 v. 62.	Fábrí József 50640 j. 2220	1020009	
v. 2120.	Ozv. Zsigó Eudróné 12090 j. 344	153600		
v. 93.	Steiner Ferenc 87800 v. 76.	Dr. Rózsa Odéa 23100 j. 810	273000	
v. 250.	Dr. Keráts Bertalan 12000 j. 344.	Dr. Madvigy Gábor 104070 j.	4970	
37885 v. 48.	Wassai Mánó 40372 j. 1720	200000		
v. 165.	Máber Géza 16341 j. 206	167825		
v. 186.	Dr. Baróthy Pál 80000 v. 68.	Dr. Szegedi Lajos 14908 j.	209 220401	
v. 446	Havasai Zsigmond 11679 j. 344	182732		
v. 416	Ozv. Steinok Jánosné 60000 v. 44.	Balog Jánosné 90000 v. 86	Bige Gyula 10828 j. 133,	245417 v.
152.	Gaisberg Emma 78600 v. 68.	Ozv. Fialas Lőrincné 150000 v. 186	Dr. Papp Károly 11280 j.	316, 54000
v. 17	Ij. Weiss József 16145 j. 530	Lekatos Antal 82138 j.	3720, 699640	
v. 660	Balogh Berna 90000 v. 86.	Dr. Váli Péter 18384 j.	524, 76000	
v. 119.	Id. Kasztyós János 68000 v. 50.	Dr. Goldberger Misa 13369 j.	799, 66500 v. 28.	
v. 84.	Papp János 210000 v. 290.	Morvay Vilbád 11038 j.	316, 112290	
	Kaufmann Veron 70000 v. 56.	Ozv. Gábor Jánosné 137000 v. 160.	Lendvai József 53804 v. 34	
	Pály Gyula 10061 v. 22	73100 v. 110.	Popovics Károly 125100 v. 144.	
	Grawald Jenő 17950 v. 238.	Kovács Kalmán 60000 v. 88.	Dr. Rózsa Rónai 92952 v. 86.	

Székely Gáspár 11516 j. 156	173600	
v. 364.	Harkai Fülöp 23339 j. 810,	101250
v. 96.	Husella Gyula 299161	14958, 2878 77
14394, 994261	49713	
Képes László 8918	445 80, 8412 420 60,	19365 1436 50.
Fischer István 13524	852 40, 19262	142620, 22754 1713 10
Lőrinc Mór 9935	496.	
B. Áll. Szamu 12598	759 80.	
Wassai Dózsa 2110	105 50, 5050 252 50,	26340 40 2458 56.
Dr. Veszteg István 12000	700, 22500	1875, 22500 1875
Károly Dózsa 9120	456, 18221 1332 10.	
Kálmán Sándor 25000	2250.	
Schwarcz Mór 8830	46 441 52, 5479 46	273 47, 35560 28 3534 04.
Képes Sándor 18926	1342 60	
Weisslovics Lajos 1015	50 75, 21754	1764 10, 30940 68 3141 10.
Erdélyi Miklós 15181	14 1018 4.	
Fehér Gyula 9611	486 50, 32381 3357 15.	
Fábrí József 40640	4328.	
Dr. Madvigy Gábor 86411	15423 30	
Veszteg Dózsa 13000	800 13000 800	
Lekatos Antal 1914	941 40, 20685	160275, 72188 11537.
Harkai Fülöp 13239	823 40.	

(Folytatjuk.)

A gyógyszerárak nyeresége.

Nem aranybánya már a patika.

Most, hogy a belügyminiszter felszólította a gyógyszerárak árát, mindenképp azt a panaszt kapjuk, hogy a gyógyszerárak sokat nyerne az úgyis nagy jövedelmükhöz.

Erre az új gyógyszerárak köréből kapjuk a következő sorokat:

Mi a mi nyereségünk, erre a körök rámutatnak. A beszerzési árakból látni ki, a hivatalos német társaság:

Alkohol beszerzési ára 1 liter 20 korona, eladás 31 korona 85 fillér, de az alkoholból a 20 koronás ár 1 literért szól, míg a taxiban 1 kiló alkoholnak az ára 31 korona 85; már pedig 1 kiló szesznek 1 liter és 2 deci felel meg a mi már 24 koronára, az az ár hirtelen a gyarabon 20 koronára, erre még furcsa is van, továbbá elpirulás és elmarás.

Szával: 1 kiló szesznek az ára benne van 26 koronában, eladásti ára 31 korona 50 fillér, hiszennek tehát 5 korona 50 fillér hiányzik.

1 kiló radix ipsi ouza ára 1250 korona a gyógyszerárban 312 korona

As összes legnagyobb forgalmu tinkturák 10 a vanja 30 fillér, mikor csak a szesz ára 10 gramnak 20 fillér. Hol van még a drága, minde megfigyelésnéltek fahéj, mint a cölöp-körög, fahaj, orvosi haj stb., amelyekből a tinkturák készülnek. Van olyan, amelynek szeszének ára van. Például 1 kiló fahaj 84 korona, ezáltal volt 4 korona stb.

Ugyanúgy áll a dolog a dobozoknál, leggyakrabban a fűszereknél. Most mikor a mi német a 30 százalékos javítást engedélyezte, minden gyógyszer kiszámlálásához sok szesz edényzetek árát a gyárosok 35, 40 sőt 100 százalékkal emelték, per nappal a miniszteri rendelet elmarás előtt.

Igy felel az a híres aranybánya, fájdalom, ott a hol kellese, nincs szaki, az ezt hallatni!

* 1-2 ügyes ez bék a Zöldfa-épületben kiadók. Értékezhessék ugyanott.

A Gazdasági Egyesület ügyei.

Az igazgató-választmány ülése.

A Bihar megyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya tegnapi délelőtti ülését tartotta, amelyen fontos ügyeket tárgyaltak.

Olvas Előmer elnökletével elnöklet alatt dr. Károlyi János a. püspök, dr. Molnár Imre, Kics Ernő, dr. Popper Ákos, Davida Lajos, Beyer Lajos, Förster Gyula, Pallay Lajos, Kasztl Sándor, Jancsó Lajos, Imrik László, Darvai László, Neufeld Lipót és Papp Imre egyetemi titkár mint előadó voltak jelen.

Olvas Előmer elnök a tárgyszókat megkezdése előtt felkérte dr. Popper Ákost, hogy a VII. hadiközlésről beszámoljon.

Dr. Popper Ákos részletesen foglalkozott a VII. hadiközlésről felkérésével, beosztással a egész kis tanulmányt nyújtott a fontos dologról.

Ezután az igazgató választmány elhatározta, hogy a VII. hadiközlésből 25000 koronát legyen.

Tudományi vették a földművelésügyi miniszter iratait az évi mezőgazdasági munkák elvégzéséről, a csalánkóró gyűjtéséről stb.

As Ország felhívására azokról az érdeklődőktől dohánybeviteli hivatalhoz Erdős Zoltán és Szentmiklósy Gyulát, a nagy létszámú dohánybeviteli hivatalhoz pedig Kasztl Sándort és Darvai Lászlót kérték fel.

A Bihar megye területén szervezendő árvédelmi bizottságba K. Ruffy Pál, Dely Imre, Balogh Tihomér, R. csak János, Papp László, Istraóffy Sándor, Hodos Dózsa, T. Nagy Gyula, Balázs Imre, Nadányi Pál mezőgazdasági szakértőket és Balogh Kálmán, Hermann Lajos, Bencsik Sándor és Ferencsik Odon mezőgazdasági szakértőket kérték fel.

Az Ország által elküldött a háborúból a békére való gazdasági átmenetre vonatkozó kérdőpontokat tárgyalta a tanulmányozás és jelentés feladás Olvas Előmer, Wertheimstein Alfréd, K. Ruffy Pál, Davida Lajos és Ruzsics Lajos tagokból álló bizottságot kérték fel.

A vármegye területén tartandó loárversenyekre az egyesület képviseletében Olvas Előmer és Papp Imre kikiáltók ki.

Pozsony városnak a hadifoglyokra vonatkozó feliratát, melyet Nagyvárad város véleményezésére céljából küldött meg, az igazgató-választmány hasonló szellemű felirattal pártolva javasolja.

A Bihar megyei Gazdasági Egyesületnek a gazdasági munkások részére tartandó dohány engedélyezés tárgyában tett a paritás végelt megküldött előterjesztését érdeklődéssel tárgyalták. Az igazgató választmány magáért tette az előterjesztésben foglaltakat a azt pártolja, azaz, hogy a dohány termelését a munkások részére nem engedélyezik, akkor a gazdasági egyesületeknek a gazdasági munkások közt való kiadás és céljára megfelelő dohány mennyiséget juttassanak.

A Hunyad megyei Gazd. Egyesület felterjesztését a tej maximeális árának felmérése iránt megadást tette az igazgató választmány, felterjesztését látva a kormányhoz, hogy a helyi viszonyokhoz mértén állapítsák meg a társaságot.

As egyesületbe öt kiegészítő rendes és tizenkét kiegészítő pártoló tagot vettek fel.

As elnökség előterjesztésére az Ország. Gazdasági Egyesület december 9-iki nagygyűlésére öt tagot: Olvas Előmer, Zethurossky István, Erdős Zoltán, Kics Ernő, Nadányi Pál és Papp Imre kikiáltók ki.

Végül megemlékezett az elnök Molnár Imre szék. felügyelő távozásáról és sajnálatát fejezte ki, hogy elveszti a kiváló férfit.

az egyesület A Gazdasági Egyesület ajánlata: jegygyűjtésbe látja a sról Molnár Iurát ártatl.

Ezzel az újság véget ért

Rendelet a takarmányról.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala tudomására hozta a közönségnek, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur 134600—1917. sz. rendeletével a takarmány és alomkezelésről a feloldható mennyiségek megállapítása és az igénybevett takarmány és alomfelszelegésként figyelembe vételi árak tárgyában a következőket rendelta:

Asz állattalomány szükségletének megállapításánál csak a birtokos rendszer állattartásának lehet számítani. Kivétel képeznek az olyan teleküzemek, melyek tejtermékek előállítására alkalmasak.

A kivételre minden számos állatra 12 métermázsas szalmas takarmány (tehénre és tevére) és hat métermázsas alomszalma vehető számításba, illetve oldható fel.

Amenyiben az állattartó takarmánykészítés saját állatának teleltetésére szükséges, abban az esetben az igénybevételről előírt hatóság az állattalomány számára megállapítás mellett a szükséges felvételi és értékelési kimutatásait a vármegyei takarmányosztaltnál be kell nyújtani, és viszont összegyűjtve a földművelésügyi miniszternek terjeszteni fel.

Ezen rendeletben megállapított árak a Takarmány Forgalmi r. v. által szabályozott eladásiokra nem vonatkoznak.

Nagyvárad, 1917. nov. 18

Rendőrkapitányi Hivatal.

A magyar turista-egylet bihari osztálya.

Dr. Hoffmann Gyula kir. erdőfelügyelő közlekedés felbírálta hozzájárulni a magyar turista-egylet bihari osztályának megalakítására ügyében:

Kevés vármegye van megáldva annyira természeti szépségekkel, mint Bihar. Lépten-nyomon barlangok, buvópatakok jelennek meg az erdő rejtősegek között nem ritkán bontja meg a vihar zeneje.

Vajon kit ne ragadnának meg a sötét bükök háttéréből előtérő „Boga” és „Gömböcs” hófénnyel? ... Ki tudna ellentállni a havasalt patakok kristály tisztaságának, napfényben tobzó bájának, a ki ne érezné emberi szívét a csodálatos és „Csatlós” híján művészi költői a vajon hányanak volt módja mindenek szépségében gyönyörködni? Bihar hegység természet szépségét hozdog emlékező Csán Gyula írta fel a tette szép írást lelkesedő közönség részére hozzáférhetővé.

Csán halálával árván maradt a természet kedvelője, ellenyhult a lelkesedés. Nagy gondot készített utólagos feledésbe ment, ma már alig kapható; az általa lefestett és hídiások, lépcsőzetek, látrák, korlátok, és vörnyek utjaitak, pusztulnak vanok, hova torn csak avatott szemek ismerhetik fel nyomait, részben pedig egész elkorhadtak, úgy hogy a még megmaradt hazaszereltes is, egyszerűen életvesztés. Természetesen az ilyen állapotok még a legtekintélyesebb közönség felé is sürgetik hogyvideknek rejtett szépségeinek felkutatását.

Igen, hogy a mai idők éppenséggel nem

kedvezők a turistákra, mindattól helyrehozhatatlanul szomorú a helyzet, ha én az utolsó állomás meg nem ragadnánk a Csán, még a benne lévő munkatársaink személyes, bírói személyes eszközökkel az általa lefestett műveket fenntartani, sőt lefestés meg felújítani ne igyekeznénk.

Kétségtelen, hogy hazánkban tannak velsz szolgálattal!

Célunk először a felújításom, hogy a „Magyar turista egyesület” keretében alakítsuk meg az „Bihari osztályt”.

Amenyiben ezekre névvel nézünk találkoznak, a további tudós megbeszélésre kegyességük folyó hó 25 én, délután fél 12 órakor a Kétholikus Kör választmányi termében megjelenni, hogy az ügy iránt érdeklődőket kivétel nélkül szívesen látjuk.

Nagyvárad, 1917. november hó 17-én.

Dr. Hoffmann Gyula, kir. erdőfelügyelő.

A Nógrádi—Pásztor-ügy újabb felvonása.

Tegnap volt Budapesten egyik újabb felvonása annak az ádótlan haronak, mely Nógrádi Gyula hírlapíró és Pásztor Bertalan városi aljegyző közt folyik. Az ügy előmenye az, hogy Nógrádi Gyula feljelentést tett a belügyminiszternél Gorb Árpád főkapitány és Pásztor Bertalan ellen.

Ezt a feljelentést a belügyminiszter leközölte Váradra elintézés végett. A polgármester az eljárás megsejntette úgy Gorb, mint Pásztor ellen a egyben állította a feljelentést az ügyességhez, hogy ledítta meg az eljárást Nógrádi Gyula ellen hatóság előtti rágalmaság miatt. Mivel a feljelentés a belügyminiszternél adalott be, a budapesti kir. járásbírói ügy illetékes.

A tegnapi tárgyaláson dr. Kiss István járásbíró előtt Nógrádi Gyula ügyvédjével: dr. Sonnenwirth Lajosnál jelent meg. A vádat Vattay János ügyész képviselte. A panaszok közül csak Pásztor Bertalan jelent meg. A tárgyaláson a védő is, az ügyész is kért a válódság bizonyításának elrendelését, és a bíróság nem rendelte el. Az ügyész kérte, hogy Nógrádi mondja ki büszsének a bíróság rágalmaságában. A védő felmentést kért, mert a vádolt igazat írt. Azután Pásztor Bertalan szólalt fel Köben annyira előszókegyedelt, hogy sírva fakadt: a személt törőgtatva mondotta:

— Főhízem beismerem, hogy hibás-tam, de azt megbántam a megbűnbölttem érte.

A bírő férfiaságra intette Pásztor kérés, hogy ne szóljon ily jelenséget.

Azután Nógrádi szólalt fel a hosszabb bűnszó elismerésben felmentését kérte. A bíróság ma déli 12 órakor hirdeti ki az ítéletet.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Fügöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kalmefestő, vegytisztító és gőzmosógárban Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—62.

Az infant milliói Szerbiában.

Belgrádban a 37 ezer négy taktikát csináltak most. Jórészt szerb kineztári épületekben helyezték el, ahonnan az iratokat már jóval előtűk lecipelik a piacra, ahol a patkányok összerágták. A mi katonák után behatoltak ezekbe a papirraktárakba s kiválogatják azt, ami érdemes, hogy megmeneküljön a feledésből a a tűzről.

Egy katona Moskovits Miksának, a Lisszabon és Jelszlog Bank igazgatójának két — kifosztott — csekket hozott. Kifosztotta ezeket a Szerb Királyság Pénzügyminisztere 1918 július 29—12. sz. Számmal. Mindkettő 100—100000 frankról szól. A kölcsön 10 millió köbcsatásból ered s az 1918 ápril 6—19 iki törvény alapján jött létre. Alig savvaták meg, rögtön osztogatni kezdték azt a pénzt — a franciáknak. A rövid lejáratú kölcsönből 1918 október 12-re kétszer annyi frankot ualt ki a pénzügyminiszter, valószínűleg megvesztegetésekre.

Fel is vették, el is költötték azt a pénzt s csak a csekk maradt meg emlékül — nullak.

HIREK

* Személyi hír. Dr. Hoványi Géza udvari tanácsos, országgyűlési képviselő tegnap délután Nagyváradra beérkezett.

* A gazdasági felügyelő áthelyezése. Molnár Iura gazdasági felügyelőt a földművelésügyi miniszter Nagyváradról Komáromba helyezte át. Molnár Iura évek óta működött Nagyváradon, mint Biharvármegye és Nagyvárad város községügyi előadója s úgy szaképpaságával a szakörök figyelmét, előnkény modorával pedig a megye és város előkelő társadalmi életében közbeavatást érdemelt ki. Tisztségét a legutóbbi korban sajnálkozásal fogadták. Az áthelyezést megüresedett községügyi előadó állásra Miskolczy István, Miskolczy Iura felbíráló, kataszteri felügyelő fia helyettesíti Nagyváradra Komáromból.

* Ravady Barna a derecskei főszolgabírósg étén. A központi járási főszolgabírója, Nagy Márton a legközelebbi napokban nyugdíjba megy s helyét Balázsházy Iván, a derecskei járási főszolgabírója foglalja el. Az így megüresedett derecskei főszolgabírósg vaselést Ravady Barna főszolgabíró veszi át, aki eddig mint főhadnagy a megye munkabizottságának vezetője volt s kit sikeresen Malatinszky Lajos főispánnak a katonai szolgálattól felmentés.

* Hadikölcsönjegyzés. A Magyar Országos Birtokló társas nagyváradai képviselőjénél dr. Lányi József felsz. püspök, főrendiházi tag 20000 koronát, (jegyzés a Magyar Államias Hitelbanknál), Ember Géza főispán 10000 korona hadikölcsön jegyzett.

* Halálozás. Dr. Juhász György 68 éves korában elhunyt. Tiszte ma, szombaton délután 3 órakor nagy végben Arany János uca 4. sz. háztól.

Péterváron éhinség van.

Budapest, november 23. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: A Timem jelenti Pétervárról: Az élelmiszer szállítás teljesen dezorganizálódott. A város kenyér nélkül éhinség előtt áll. A családok kenyér adagait lezárták.

Amerika nem szállít Oroszországnak.

Budapest, november 23. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Az amerikai kormány elhatározta, hogy addig, míg az orosz kormány helyzete nem tisztázódik, semmit sem szállít Oroszországnak, sem élelmet, sem municiót nem küld, csak akkor indítja meg újra a szállítást, ha oly kormány lesz Oroszországban, melyet Amerika is elismer. Ha a bolsevikiek hatalmon maradnak s meg is valósítják békeprogramjukat, ez a tilalom állandó lesz.

Megtalálták a titkos szerződéseket.

Budapest, november 23. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából táviratossal: Pétervárról jelentik: Oroszországnak az antanttal kötött titkos szerződéseit a cári kormány külügyminiszterének, Szeratovnak lakásán egy rejtett szobában megtalálták.

A németek elfoglalták Fontaine falut.

Berlin, november 23. A nyugati hadszíntéren jelentik:

Együtt harcolt.

Rupprecht bajor trónörökös vezérlegény nagy hadserege. Flandriában a tiszta csak a délutáni órákban fokozódott nagyobb hevesre. A Combraytól délnyugatra levő csataterem Noeuve és Fontaine voltak a tegnapi harc gócpontjai. Noeuve és az ehhez nyugat felől csatlakozó állásoknak az ellenség több ízben eredménytelenül rohant neki. Kordában elért kisebb sikereit ellen támadásainkkal kiegyenlítették. Fontaine két oldalán és Fontaineből az angol nagy erőket vetett harcba vonások ellen. Elkészült közelharcokra került a sor, amelyekben az ellenség vereséget szenvedett. Gyalogosaink

lendőleges támadó kedvvel verték vissza az ellenséget és rohammal elfoglalták Fontaine falut. A la Felle-erdőt az ellenségtől megfoglalítottuk.

Az angoloknál Ruzilly, Pantaux és Verdulle ellen irányuló támadása vezetett legteljesebb sikertelenséghez. Alacsonyabb és posztai csapatoknak nagy részük van a tegnapi harcok sikeres kimenetelében.

Éjtel a tábori élet a csapás a csatater egyenlősségekben maradt. Északon Noeuve déli részén kor reggel óta új harcok folytak.

A német trónörökös hadserege. Jó látási viszonyok mellett Vauxai on és Csonne között a Champagneban és a Maa mindkét partján megőlékült a tisztség.

Kellett harcolni és Macedonin.

Nem volt nagyobb harc esemény.

A belügyminiszter vizsgálót rendelt el a Félix-fürdő ügyében.

A vármegye székhelyén Ugron Gábor belügyminiszternek egy leírata érkezett. A miniszter a vármegye alispánjának leküldte Kassay Kálmán dr. közevesi terjedelmes okmányokkal és adatokkal lezárt memorandumát, amelyben „a központi járási szolgabírók körletében levő Félix-fürdőben észlelt szabálytalanságokat jelenti”. A miniszter a vizsgálatot elrendelte, azt főosztályi rendelt, annak eredményéről jelentést kíván. Az ügy Balogh János főjegyzőhöz osztott ki, aki a leíratot kiadta jelentéssel végezt a központi főszolgabíróknak. Balogh János főjegyző kijelentette tudósítónknak:

— Az addigi tanulmányozásból az ügynek az tetten látszik, hogy a szolgabírókat nem terheli felelősség a végezéssel kapcsolatos, mint inkább a fűrdőbérlet. Azt, hogy a fűrdőbérlet a fűrdőben lakók a ott el kézik, a megye megadta, mert úgy látszik, hogy a fűrdőbérlet nem lehet elfogadható az el bérlettel szemben, aki neki lakást ad és elkezdi elállítja. Ezért 800 korona általánosan szavazott meg a fűrdőbérletnek, aki már nem is lakhatik a fűrdőben.

2000 darab sertés hizlalása.

Az Orosz Kereskedelmi Hivatal értesítette Nagyvárad városát, hogy a földművelési miniszter a város állatállományának szűkítésére 2000 darab sertés hizlalására adott engedélyt. A sertések ledolgozást 14 nappal előbb be kell jelenteni, 50 kilogrammon aluli sertéseket hizlalásra beállítani nem szabad.

A Nagyváradi Sörgyár RT. közgyűlése.

A Nagyváradi Sörgyár RT. nagyváltó közgyűlése hétfőn, november 19-án tartotta meg Szécsi Pál elnöksége alatt Budapestben a Helyi Bank RT. helyi ügyében, mely közgyűlésen városunkból Horváth Mór és dr. Lukács Odon igazgatósági tagok és Friedmann Hermann ügyvezető igazgató voltak részt. A közgyűlés elfogadta az igazgatóság és felügyelőbizottság összetételét, az elnökség tagjait és az ügyvezető igazgatót. A közgyűlés után megtörtént igazgatóság által elhatározta, hogy a vállalat a VII. k. hadiközlönyből 50000 koronát jegyez, mellyel a Sörgyár hadiközlönyvénnyel állományát 120000 koronára emelődik.

* **Katonai előléptetés.** A király Buchter Zoltán 4. honvédségi zászlóaljban tart. századot tart. hadnagygyá léptette elő. A fiatal katonát, a „Nőé bárkájá” című versét szerzőjét előléptetésé alkalmából számosan üdvözölik.

* **Doktorrá avatás.** H. Bally István m. kir. posta- és távíró segédtitkár kitűnő sikerrel tette le az államtudományi vizsgálatokat a kolozsvári egyetemen s ma avatták doktorrá.

* **Gálbony József törvényezői elnök.** Min. budapesti tudósítónk telefonon közli velünk, s Magyar Kurir jelenti, hogy Gálbony József táblabírói szadi törvényezői elnöké (hívja) kivásvani az igazságügyi miniszter.

* **A fegyverszünet híre.** Budapesti tudósítónk telefonon jelenti, hogy a budapesti szociálisták párt vezetése délután az Andrássy-úton a tanulmányi szobor körül gyűlést tart, melyen be fogják jelenteni, hogy a szociálisták szociálistáktól kapott bírságokat a fegyverszünet már egy hét óta meg is van a bírságok is fogadva jelenteni a szociálisták körében. A rendőrség megadta az engedélyt a gyűlés megtartására.

* **Öt órákor bezárják az üzleteket.** Budapesti tudósítónk jelenti telefonon: A szabvány ügyében a kereskedelmiügyi miniszteriumban ankét volt, melyen elhatározták, hogy hétfőn miniszteri rendelet fog megjelenni, hogy Budapest területén az üzleteket délután 5 órákor bezárják. Gondolkodnak afelett, hogy ezt az intézkedést a vidékre is kiterjesztik.

* **A betörő borbélyesség.** A rendőrség vezetésével betörő köröket országosra. Csikós Sándor a neve, a napokban hozták felosztott Nagyváradra. A tartózkodott néhány napig városunkban, majd a feljelentés érkezett ellene György Gergely borbély részéről, ahol valamikor mint tanú működött. Csikós megjelent, hogy Györgyék elítélésnek ha utról, a lakás ablakát felfedezte a bemászva, a szekrényeket felfedezte, összeszedte az ott levő leghévesedteket és nő ruhákat, 8000 korona értékben, az után az az uton, ahol jött, távozott. A lopott tárgyakat Mészáros Lipó detektív a nyomozás során előkerítette egy mulatóhely tulajdonosától, ahonnan Csikós elindult. A betörő borbélyességét sikerült megérteni a nyomozás megállapította, hogy Budapestre utazott. A budapesti rendőrséget értesítették, hogy, hogy valaki a leg néhány nap alatt kézrekerül a betörő.

* **Értesítés.** Az OKH. kótelekben tartó Nagyváradi Ipartestületi Helyettesi (Mészáros Mihály-úca 4) tudósítónk közli velünk, hogy a VI. kibocsátású hadiközlönyökben a kapott pénzüri ellenmervény ellenében átvették és a met folyamatban levő VII. hadiközlönyre jegyzéssel készíthetők eszéről.

* **Az eddigi Fűzetlet.** Kossuth-utcai Rákóczi ut Csokoládé Király, megérkeztek a Mikulások, az eddigi szűkebb és olcsóbbak. Csokorok, csokoládé, toabonok, kenyerek, rum, tea, tessétemények, likőrök, nyógycukrok, Karcsosyra és újra megkezdtek az összes csemegék, főm ha konzervek. Ajánlom is olak és zardak figyelmébe. Nagyban és kisnyben kapható Telefon 685.

* **Hadbavonulás** miatt zárva tartott uridivat, fehérnemű üzletemet megnyitottam. Pfaff Kálmán Rákóczi-ut 3 szám.

* **A Bihar megyei Takarékpénztár** (Kossuth-utca 3.) hadikölcsön jegyzéseket polgári és katonai ügyfelektől készsággal elfogad. Betéteket korlátlanul rendelkezésre bocsát. Kölcsönöket ad a hadikölcsönkötvényekre 80% erájig 4 1/2% kamattal. A jegyzés alkalmával felszámolják juttatásokat megítélik.

Legújabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbányai Julliskánál lehet beszerezni

Rákóczi-ut (Korona gyógyszerár mellett) **Leibchenek főlrban.** Telefonszám 827.

* **A VI. ik magyar hadikölcsönre** a Nagyváradi Agrár Takarékpénztár Korona Szövetkezete heti befizetések mellett elfogad jegyzéseket, melyek akár az intézet helyiségében (Rákóczi-ut és Uri utca sarok) akár szövetkezeti üzemelőknél Gáthy Sándor úrnál eszközölhetők.

* **Most az ideje a szőrmék festésének,** csipkefüggönyök tisztításának, mintakutatói festés, férfi- és női ruhák tisztítása, gyászruhák elszőrdő kivitelben festésnek Haltenburger Vilmos kézműves és vegytisztító gyárában Nagyváradon.

Házmester felvételik Szabadság-utca 8.

* **Az Egyesült Bank és Takarékpénztár** r. t. értesíti a ügyfeleit, hogy a VI. ik 6% os hadikölcsön végleges címeit az annukidőben kiadott pénztári és a részvényes állapota a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

* **Az Általános Takarékpénztár Részvénytársaság** értesíti a ügyfeleit, hogy a VI. 6 százalékos hadikölcsön végleges címeit az annukidőben kiadott pénztári és a részvényes állapota a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

SZINHAZ

HETI MUSOR:

Szombat délután: Három a király.
Szombat este: Feltámadás. (Bérlőszínház.)
Vasárnap délután: Varázskörkép.
Vasárnap este: Végre egyedül.

Délutáni előadások. Szombaton délután a legújabb operettek egyike, a kedves Schubert zenéjű Három a király kerül színpadra, vasárnap délután pedig a Varázskörkép, amelynek értékét nem kell a publikum előtt bővebben ismertetni.

A Végre egyedül — vasárnap este. A közönség, mint azt már több ízben említettük, a legnagyobb érdeklődéssel fogadja a Végre egyedül című Lehár operetta bemutatóját és az újabb közönséget előadásokat. És az érdeklődés keltette a színház vezetőségét arra, hogy Lehár Ferenc operett bemutatóját vasárnap este újból színpadra hozza.

A Szerető. Mint azt már megírtuk a Szilvási események legközelebbi újdonságát Bródy Sándor drámája: a Szerető. A főszerepeket Horvay Marika, Gárdy Árpád, T. Pogány Jenő, Pápayó, Vancsa Géza, Váradi Lajos, Szabó Gyula, Stoll Béla, Salgott Jenő, Madas István és Iváncsi Jánosok játsszák. A bemutatás a jövő héten kerül színpadra.

OPOLLO MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Szombat
Haláltételt
Jia regénye.

Az előadások vasárnap d. n. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

DOMINA MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Szombat
Az oroszlan
d. n. 3 felv.

Az előadások vasárnap d. n. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik Domján Jánosné tegnap esti temetésén megjelenésükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetünket fejezzük ki.

Domján János és családja.

Magyar Országos Biztosító Intézet R.-t.

hadi és hadikölcsön biztosítási osztálya.

A m. kir. Honvédelmi Minisztérium Hadsegélyző Hivatalának ellenőrzése alatt az elesettek özvegyeinek és árváinak érdekében és javára.

Erdélyrészi központja: Nagyvárad.
Ezredévi Emlék-tér 2. szám, I. emelet.

Hadikölcsön jegyzés Biztosítással kapcsolatban!

Bankoknál eszközölt jegyzésekkel egyenlő értékű!

Intézetünk módot nyújt mindenkinek kis összeggel nagy összeget jegyezhetni és amellet saját magáról és családjáról is gondoskodhatni!

Aki pl. 1000 korona hadikölcsön-biztosítást köt, 20 éven át évenként egészen csak 36 K-t. tartozik fizetni. Ha a fél ezen időt megelőli, úgy öt magát illeti meg az 1000 K-ás hadikölcsön-kötvény, ha bármikor előbb halna meg, akár itthon, akár a harctéren, úgy azt azonnal halála után családja kapja meg, minden utánfizetés nélkül.

10 000 koronáig
orvosi vizsgálat nélkül köthető hadikölcsön-biztosítás!
Bélyeg- vagy pótitétel nem fizetendő!

Bármikor beszüntethető, a befizetett összeg ez esetben sem vesz el! Hadikölcsön-biztosítást köthet minden 15-60 éves egyén, nemre való tekintet nélkül. A hadikölcsön-biztosításból befolyó díjak egyrésze a m. kir. Honvédelmi Minisztérium Hadsegélyző Hivatala útján az elesett hősök özvegyeinek és árváinak fog juttatni és így az, aki a Magyar Országos Biztosító Intézet hadikölcsön-biztosítási osztályánál köti meg a hadikölcsön-biztosítást, nemcsak hazafias kötelességet teljesít, hanem elesett hőseink özvegyeit s árváit is támogatja.

Mindenemű felvilágosítással készséggel szolgál a **Magyar Országos Biztosító Intézet Rt.**
Nagyvárad, Ezredévi Emlék-tér 2. I. em.
:: Telefon 11-85. ::

NYILTTÉR

NYILTTÉR MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Szombat
Az utolsó órák

Az előadások vasárnap d. n. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

Karácsonyi árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika talca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vize. készlet csiszolt üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Likörkészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály fehér	8.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8.-
Majolika fali sótartó színes	5.-
Majolika vizeskanca színes	5.-
K. nyér keszár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	25.-
Kávékészlet színes aranyozással	25.-
Feketés készlet színes aranyozással	25.-
Bébi készlet felszerelve, sz. aranyozással	70.-
Hidegfelvágott készl. sz. aranyozással	25.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	25.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglaltban	2.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávés	8.-
Köpcésze	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8.-

Nippok, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberedézési cikkek, Képek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és díszműru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszervező: **D. KRÜGER ALADÁR**
Feladós szervező: **Dr. FAPP KÁROLY**

Házat

keresek megvételre Olaszi városrészben legalább 4 szobával és megfelelő mellékhelyiségekkel. Ajánlatot rövid leírás és az ár megjelölésével a megyei árvaszék nyilvántartójához intézendők szóval vagy írásban

Irodaszolgát

vagy szolganót keres pénzügyintézet

Olm Hagedüs Hírlepirodában.

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett a Várkapu-utca 4. és 6. számú, a Szent János-utca 30. számú, a Széles-utca 1. számú, mely közvetlen a 3. vashíd szomszédságában van, valamint a Vizvezeték-utca 54. számú ház. Értekezhetni lehet a Nagyváradi Kereskedelmi és Forgalmibanknál Rimszóczy-utca 6. sz. alatt.

Belépési felhívás.

Az Általános Takarékszövetkezet, mely az Általános Takarékpénztár kebelében működik, Nagyvárad, Bémer tér 2. 1918. január 1 én nyitja meg

XVI. évtársulatát.

A belépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melynek mindegyike után hetenkint 20 fillér fizetendő. Az új évtársulat 3 éven át, vagyis 156 hétig tart, aminek eltelte után a tagok az általuk megtakarított tőkét az élet hasznában való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet tagjainak váltóra vagy kötelezővényre kölcsönöket folyósít s a folyósított kölcsönök heti befizetésekkel három év alatt törlesztendő le. A befizetések vasárnap és ünnepnap kivételével minden nap délelőtt 9—12 óráig, délután 3—5 óráig történnek.

Vidéki tagok részére postatakarékpénztári lapokat küldünk, melyekkel befizetéseiket portmentesen eszközölhetik.

Az új évtársulat működését január 1 én megkezdő, ezért felkértenek a belépni szándékozók a mielőbbi jelentkezésre.

Nagyvárad, 1917 november hó

Általános Takarékszövetkezet.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSARY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos, vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca. Zöldfa-épület.

Villanymotor, trócepek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramofonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadottak.

ISSAN LIDIA

Előreandó
művészalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szépligeti-udvarház művészalonok egyetemesi kiállítását. Tisztításokat és átalakításokat vállalunk. Fűzők mérték után a legrovidebb idő alatt elkészítetnek.

Betűszedő tanulóknak fiú és berakó tanulóknak leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke **1000,000 korona.**

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad érték-papírokra.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-t.-nél
Kolozsvári-utca 62.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeltes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerelő telefonja **55.**

Főszerelő telefonja **55.**